

ВИВЧЕННЯ ПРИДАТНОСТІ ВІВЦЕМАТОК АСКАНІЙСЬКОЇ КАРАКУЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ ДО МАШИННОГО ДОЇННЯ

О. П. Іванина, кандидат сільськогосподарських наук
ORCID ID: 0000-0002-3527-3637

Інститут тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова
«Асканія-Нова» - Національний науковий селекційно-генетичний
центр з вівчарства
вул. Соборна, 1 смт Асканія-Нова, Каховський р-н,
Херсонська обл., 75230, Україна
e-mail: ascitsr_priemnaya@ukr.net

Для визначення придатності вівцематок асканійської каракульської породи до машинного доїння на установці лінійного типу, проведено дослідження, щодо оцінки стресової реакції при машинному доїнні овець. Визначено поведінкову реакцію вівцематок під час доїння, та клініко-фізіологічний стан тварин.

Виробничі випробування проводилися в умовах ДП «ДГ ІТСП «Асканія-Нова» - ННСГЦВ» у Херсонській області на вівцематках асканійської каракульської та асканійської тонкорунної порід. Тварин доїли на установці лінійного типу, що була розроблена в ІТСП «Асканія-Нова» лабораторією технології виробництва та переробки продукції вівчарства.

Для дослідження оцінки стресової реакції при машинному доїнні овець використовували показник поведінкової реакції вівцематок при фіксації їх у доїльному станку, та під час доїння за п'ятибальною системою. Клініко-фізіологічний стан вівцематок визначено за показниками частоти пульсу та дихальних рухів за хвилину. Проведено заміри температури, та досліджено гематологічні показники (В. В. Влізло та ін., 2012). Так як вміст білків крові у тварин може значно змінюватися в залежності від їх фізіологічного стану, впливу на організм багатьох факторів довкілля, в тому числі і стрес фактора, проаналізовано фракційний склад загального білка крові (Л. В. Андреева та ін., 2004). Також досліджені кількісні та якісні показники молочної продуктивності.

За результатами досліджень встановлено, що клінічні показники вівцематок знаходилися в межах фізіологічної норми, лише на початку дослідження спостерігалось відхилення частоти пульсу від норми і складала $117,0 \pm 3,62$ уд./хв (ударів на хвилину при нормі 70-

80). На кінець досліджень цей показник нормалізувався і складав $72,6 \pm 0,79$ уд./хв. Такий стан речей свідчить про успішну адаптацію тварин до процесу доїння. Хоча поведінковий бал залишався на досить низькому рівні протягом усього досліду (3,5-3,8 бали) при максимальному балі 5.

При цьому показник живої маси за період досліду знизився на 3% тому, що тваринни доволі чутливі до стресового навантаження, яке було спровоковане попереднім відлученням ягнят та переміщення тварин у нові умови утримання. Значна частина тварин до кінця досліду відмовлялась вживати концентрати під час доїння.

Що до гематологічних показників, то спостерігалось зниження кількості лейкоцитів як на початку, так і наприкінці досліду, що може свідчити про недостатність у раціоні вітамінів групи В, а також заліза і міді.

Також спостерігалось відхилення від норми білкового складу крові, так на початку досліджень відсоток альбуміну був зменшений, що може свідчити про білкове голодування під час вагітності і перших місяців лактації, в подальшому цей показник нормалізувався, і навіть перевищував норму на 6%, що може бути наслідком незначного зневоднення організму. Так, концентрація білка в крові і співвідношення його фракцій відносно постійні, але знаходяться в безперервній динамічній рівновазі з білковим складом тканин організму.

За період досліду проводилися контрольні доїння на початку та в кінці для визначення динаміки показників середньодобових надоїв та хімічного складу молока. Показник середньодобових надоїв у каракульських овець за період досліджень достовірної різниці не мав і складав $163,8 \pm 19,11$ г/добу на початку досліду і $167,8 \pm 20,79$ г/добу на кінець.

Також для виявлення ознак субклінічного маститу у вівцематок за рівнем соматичних клітин використовували тест-систему «Кенотест». Отримані результати свідчать, що вміст у молоці соматичних клітин не перевищував норми, але на кінець доїння значно збільшився і різниця склала 746,0 тис./мл ($P < 0,01$). Такий стан речей можна пов'язати з початком запуску тварин (кінець лактації для більшості тварин) та постійним механічним подразненням при машинному доїнні.

Результати досліджень дають можливість зробити висновок, що у вівцематок каракульської породи асканійської селекції відносно швидко сформувався рефлекс на процес доїння за допомогою двохстанкової установки лінійного типу. Результати гематологічних досліджень свідчать про відсутність впливу стресу на овець під час доїння, або він не суттєвий і тварини швидко адаптуються до цього технологічного процесу.